

Crna Gora

DECENIJA
OBNOVE
NEZAVISNOSTI
HILJADU GODINA
DRŽAVNOSTI
2016

Da je vječna Crna Gora
MINISTARSTVO FINANSIJA

Br: 02- 18369

Podgorica, 13. januar 2017. godine

VLADA CRNE GORE
GENERALNI SEKRETARIJAT
-n/r Generalne sekretarke, gospođe Nataše Pešić -

U vezi sa Vašim dopisom broj: 08-3019/2 od 1. decembra 2016. godine, kojim se traži davanje mišljenja na Inicijativu za ocjenu ustavnosti odredbe člana 24 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Službeni list CG", broj 55/16), koju je podnijelo Udruženje aktuara Republike Srbije, koje zastupa Ljiljana Stojković, advokat iz Beograda, Ministarstvo finansija je, u saradnji sa Agencijom za nadzor osiguranja, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Udruženje aktuara Republike Srbije, koje zastupa Ljiljana Stojković, advokat iz Beograda podnijelo je Inicijativu za ocjenu ustavnosti odredbe člana 24 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju kojim se dodaje novi član 205c Zakona o osiguranju.

U Inicijativi se navodi da je navedena odredba u suprotnosti sa Ustavom Crne Gore.

U vezi sa podnijetom Inicijativom, želimo da ukažemo da odredba člana 24 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju („Službeni list CG”, broj 55/16) je u potpunosti u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore, te da navedena odredba nije

diskriminatorna, odnosno neustavna, kao i da ne derogira stečana prava lica koja obavljaju poslove ovlaštenog aktuara.

Naime, odredbom člana 24 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju se uvodi novi član 205c čiji prvi stav glasi:

„Lica koja su do stupanja na snagu ovog zakona obavljala poslove ovlaštenog aktuara u društvu za osiguranje, dužna su da, radi obavljanja tih poslova u skladu sa ovim zakonom, pribave ovlaštenje regulatornog organa u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona”.

Citiranim stavom osporene odredbe uveden je prelazni rok od dvije godine za sva lica koja obavljaju aktuarske poslove u Crnoj Gori da pribave ovlaštenja od regulatornog organa za obavljanje aktuarskih poslova propisanih Zakonom o osiguranju („Službeni list RCG”, broj 78/06 i „Službeni list CG” br. 45/12, 6/13 i 55/16).

Naime, Zakonom o osiguranju („Službeni list RCG”, broj 78/06), kao prelazno rješenje, u prelaznim odredbama Zakona, data je mogućnost licima koja su po starim propisima stekli zvanje ovlaštenog aktuara da nastave sa obavljanjem navedenih poslova. Ovo rješenje prelaznog karaktera je imalo za cilj da obezbjedi kontinuitet u obavljanju djelatnosti osiguranja, s obzirom da u vrijeme donošenja Zakona (2006. godina) nijesu postojali organizacioni, kadrovski i tehnički uslovi za organizaciju obuke i polaganje stručnog ispita za dobijanje ovlaštenja za obavljanje aktuarskih poslova.

Članom 153 Zakona o osiguranju predviđeno je da je ovlašćeni aktuar lice koje je dobilo ovlaštenje regulatornog organa za obavljanje aktuarskih poslova (stav 2), kao i da ovlaštenog aktuara imenuje izvršni direktor, uz saglasnost regulatornog organa (stav 4). Prema tome, saglasnost koju podnosioc inicijative navodi, Agencija je, na osnovu predmetne odredbe tadašnjeg zakona, izdavala društvima za osiguranje na izbor određenog aktuara, koji je ovlaštenje za obavljanje poslova stekao po ranijim propisima ili u drugoj državi, te ista nikada nije predstavljala zamjenu za ovlaštenje regulatornog organa.

Nadalje, članom 77 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju („Službeni list CG”, broj 45/12) ukinuto je davanje saglasnosti na izbor ovlaštenog aktuara, a propisani su uslovi za davanje ovlaštenja za obavljanje poslova ovlaštenog aktuara, i to da lice:

- 1) posjeduje znanje jezika koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori;
- 2) ima položen stručni ispit za obavljanje poslova ovlaštenog aktuara;
- 3) nije pravosnažno osuđeno na bezuslovnu kaznu zatvora dužu od tri mjeseca;
- 4) nije mu bilo oduzeto ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog aktuara.

Takođe, predmetnim izmjenama zakona propisano je da uslove za polaganje, način polaganja i program stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara propisuje regulatorni organ.

Tokom 2015. godine, Agencija kao regulatorni organ, u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima, po prvi put organizovala obuku i omogućila polaganje stručnog ispita za dobijanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova, kao i nostrifikaciju aktuarskog ispita položenog u drugim državama, stekli su se uslovi za izmjenu zakonske odredbe iz 2006. godine i prvim stavom osporene odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju uveden je prelazni period od dvije godine za lica koja obavljaju aktuarske poslove u Crnoj Gori, da dobiju ovlašćenje, na način što će položiti stručni ispit u Crnoj Gori ili izvršiti nostrifikaciju stručnog ispita položenog u drugoj državi, a u skladu sa Pravilnikom o uslovima za polaganje, načinu polaganja i programu stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara („Službeni list CG”, br. 55/09 i 38/16). Na ovaj način, nakon isteka perioda od dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju, na crnogorskom tržištu osiguranja moći će da rade samo aktuari koji imaju ovlašćenje crnogorskog regulatornog organa - Agencije za nadzor osiguranja, što je bila i primarna intencija zakonodavca propisana članom 153 Zakona o osiguranju.

Aktuarska profesija zahtijeva specifične vještine i znanja, koja se kontinuirano mijenjaju i razvijaju. Na međunarodnom nivou postoji više asocijacija aktuara, koje propisuju standarde aktuarske obuke i sadržine predmeta koji čine sastavni dio aktuarskog ispita. Ovo podrazumijeva da se programi obuke aktuara mijenjaju i unapređuju, čime se mijenjaju i uslovi za dobijanje aktuarske licence, pa je potrebno kontinuirano usklađivanje nacionalnih aktuarskih programa sa istim.

Pravilnikom o uslovima za polaganje, načinu polaganja i programu stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara, Agencija je propisala sadržinu stručnog ispita za dobijanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova u Crnoj Gori, koja je usklađena sa sadržinom predmeta koje je propisala Međunarodna asocijacija aktuara (IIA-International Actuarial Association) i European Actuarial Consultative Group.

Imajući u vidu prethodno navedeno, mišljenja smo da stavom osporene odredbe člana 24 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju nijesu derogirana stečena prava ovlašćenim aktuarima, niti je riječ o retroaktivnom dejstvu pravne norme, već se, s obzirom na to da su se stekli uslovi za primijenu člana 153 Zakona o osiguranju, daje pravo i dovoljno vremena svim licima koja obavljaju aktuarske poslove u Crnoj Gori, da bez obzira na državljanstvo, polaganjem stručnog ispita ili nostrifikacijom položenog ispita dobiju ovlašćenje za obavljanje aktuarskih poslova u Crnoj Gori.

Napominjemo da je članom 161 stav 2 Zakona o osiguranju Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 38/15) kao jedan od uslova za dobijanje ovlašćenja za

obavljanje poslova ovlašćenog aktuara propisan „položen stručni ispit za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara na srpskom jeziku.” Odlukom o sticanju zvanja i usavršavanju ovlašćenog aktuara („Službeni glasnik RS” broj 38/15), tačkom 11, propisano je da „licu koje je zvanje ovlašćenog aktuara steklo u inostranstvu Narodna banka Srbije može izdati ovlašćenje za obavljanje aktuarskih poslova ako to lice ispunjava uslove propisane članom 161 stav 2 Zakona o osiguranju”, odnosno ukoliko ima položen stručni ispit za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara na srpskom jeziku.

Takođe, predmetnom Odlukom propisano je da je, u cilju priznavanja položenog stručnog ispita, potrebno dostaviti potvrdu Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu o usklađenosti položenih ispita sa ispitima koji su propisani za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara. Iz navedenog proizilazi, da prava koja crnogorski Zakon o osiguranju utvrđuje licima koji su zvanje ovlašćenog aktuara stekli u Srbiji u potpunosti odgovaraju pravima koja bi ovlašćeni aktuari, koji su u Crnoj Gori stekli to zvanje, dobili u Republici Srbiji, u skladu sa važećim propisima u Republici Srbiji.

Odredbom člana 24 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju, uvodi novi član 205c čiji drugi stav glasi:

„Izuzetno od stava 1 ovog člana, za lica koja su crnogorski državljani a koja su zvanja ovlašćenog aktuara stekli po propisima koji su bili na snazi od stupanja na snagu ovog zakona, zvanje ovlašćenog aktuara priznaje se u skladu sa ovim zakonom, nakon pribavljene saglasnosti regulatornog organa.”

Navedenim stavom osporene odredbe napravljen je izuzetak za lica koja posjeduju ovlašćenje za obavljanje aktuarskih poslova izdatih po propisima koji su važili do stupanja na snagu predmetnog zakona, a koji su crnogorski državljani.

Ovaj izuzetak napravljen je iz razloga što u Crnoj Gori postoje 4 ovlašćena aktuara koja su crnogorski državljani i koji su aktuarske poslove obavljali isključivo u Crnoj Gori, a koji su ovlašćenje za obavljanje aktuarskih poslova dobili na osnovu propisa koji su važili prije 2006. godine, a izdata su od strane Ministarstva finansija Savezne Republike Jugoslavije. Riječ o ljudima koji su u penziji ili pred penzijom i koji nijesu u mogućnosti da polažu stručni ispit propisan od strane Agencije za dobijanje ovlašćenja, pa je izuzetak napravljen kako im se ne bi uskratilo stečeno pravo na obavljanje aktuarskih poslova koje je dobijeno po prethodno važećim propisima.

Imajući u vidu navedeno, smatramo da predmetnim stavom osporene odredbe nije izvršena diskriminacija prema licima koji nijesu crnogorski državljani kako podnosilac inicijative navodi, već je, polazeći od člana 2 Ustava Crne Gore koji definiše da je nosilac suverenosti građanin koji ima crnogorsko državljanstvo i člana 12 stav 2 Ustava Crne Gore koji propisuje da Crna Gora štiti prava i interese crnogorskih državljana, omogućeno crnogorskim državljanima koji su imali stečeno pravo obavljanja

poslova izdato od strane saveznog Ministarstva finansija, da isto zadrže, na način što im se predmetno ovlašćenje priznaje, te na osnovu njega mogu obavljati poslove ovlašćenog aktuara u Crnoj Gori, bez obaveze polaganja stručnog ispita.

Imajući u vidu navedeno, mišljenja smo da se osporavanom odredbom člana 24 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ne narušava ni jedno od Ustavom utvrđenih načela, te **stoga, predlažemo da Ustavni sud Crne Gore, odbije inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju** ("Službeni list Crne Gore", broj 55/16), koju je podnijelo Udruženje aktuara Republike Srbije, koje zastupa Ljiljana Stojković, advokat iz Beograda.

MINISTAR
Darko Radunović